

GÖMÖR-KISZHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Tompai Mihály-utca 10. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:
KOMÁROMY ISTVÁN.
Kiadó laptulajdonos:
ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:
Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.
A hirdetés díja:
Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 20 fillér.
Nyilttér sora . . . 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Törvényhatósági élet.

Vármegyénk közönsége mult hó 30—31-én tartotta rendes tavaszi közgyűlését.

A közgyűlés nem mondható látogatottnak, mert egyrészt a szorgos tavaszi munka tartotta vissza a megyebizottsági tagok jórésztét a közgyűlésen való megjelenéstől; másrészt pedig talán sokan nem gondolták a tárgysorozaton foglalt tárgyakat eléggé fontosnak arra, hogy tömegesen bejöttek volna.

A közgyűlést d. e. pontban 10 órakor *Kubinyi Géza* főispán nyitotta meg. Megnyitójában kegyeletes szép és alkalmi szavakkal emlékezik meg *Br. Hámos László* volt főispán elhunytáról, ki négy évtizeden át a vármegye közügyének lelkes és buzgó munkása, 15 éven át pedig szeretett főispánja volt. A megboldogult érdemeit és emlékét a közgyűlés jegyzőkönyvében megörökíteni határozta el. — Ez alkalommal *Br. Hámos László* nak, a közgyűlés termét ékesítő képe gyászlepellet volt bevonva.

Megható jelenet volt, midőn *Szentiványi Árpád* országgyűlési képviselő m. b. tag azt indítványozta, hogy tekintettel néhai báró *Hámos László* érdemeire, az ő halálával megüresedett bizottsági helyekre egyhangulag fiát: báró *Hámos Antal* cs. és kir. kamarás, orsz. képviselőt válasszák meg. — A közgyűlés ezen indítványt magáévá tette és így a választások alkalmával báró *Hámos Antal* fog nagynevű atyjának örökébe kerülni.

Az alispán kimerítő részletes jelentésére hozott és dr. *Fornet Gyula* vm. főjegyző által felolvasott állandó választmányi határozatot a közgyűlés változatlanul elfogadta.

Kimondotta a közgyűlés, hogy *Ferencz Ferdinánd* trónörökös ő kir. fenségét a törvényhatóság 50 éves évfordulója alkalmából feliratilag üdvözli. Ugyan- csak feliratilag üdvözli *Szász Cöburg Gö-*

thai Fülöp kir. herceget is 70 éves születési évfordulója alkalmából.

A közgyűlés helyesléssel vette tudomásul, hogy *Kubinyi Géza* fő- és *Lukács Géza* alispán néhai gróf *Andrássy Manó* né temetésén a vármegye képviselőiben megjelentek s egyidejűleg elhatározta, hogy a gyászoló gróf *Andrássy-család* hoz részvétiratot intéz.

Majd egy szolgabírói állásnak választás utján leendő betöltésére került a sor. Ezen állásra az egyedüli pályázó volt dr. *Dapsy Béla*, kit a közgyűlés egyhangulag választott meg.

A főispán törvényben gyökerező jogánál fogva dr. *Ladányi László* rozsnyói szolgabíró t. b. főszolgabíróvá nevezte ki. Dr. *Kubinyi László* garamvölgyi j. szolgabíró a feledi járásba, a garamvölgyi járásba pedig az ujonnan választott dr. *Dapsy Béla* j. szolgabíró oszította be.

Ezután dr. *Novák István*, az új eperjesi görög kath. püspököt határozta el a közgyűlés levélileg üdvözölni új állásában, és a törvényhatóság hazafias törekvéseiben és működésében támogatásáról biztosítja.

Reá került ezután a sor az Emke, Pest-Pilis Solt-Kiskunvármegye és Kolozsvár sz. kir. város közönségének a román paktum tárgyalásokra vonatkozó átiratára.

Ezen átiratok arra kéri a társ törvényhatóságokat, hogy gróf *Tisza* István kormányelnököt és eljárását ítéljék el azért, mert a románokkal paktált.

Tudva, hogy az állandó választmányban ezen kérdés simán ment keresztül, mi abban a hiszemben voltunk, hogy a közgyűlésen is el fogják fogadni az állandó választmány javaslatát, mely javaslat helyesli gróf *Tisza* István eljárását.

Azonban nem így történt. És valljuk meg az igazat, az ellenzék túl lőtt a célon, mivel gróf *Tisza* István kormányelnöknek egy újabb bizalmi nyilatkozatot erőszakolt ki.

Farkas Géza cs. és kir. kamarás mb. tag, az indítványt tevő, ügyes, szép és gyújtó beszéd keretében ismertette gróf *Tisza* kormányelnöknek a románokkal folytatott egyezkedésben viselt magatartását. Történelmi adatokkal igazolta, hogy nem gróf *Tisza* volt az első, ki a nemzetiségekkel békés tárgyalásokat folytatott, hogy a magyar nemzet ellenségeit megszelidítse és a lelketlen izgatóktól megszabadítsa. Gróf *Tisza* személyét tehát ezért nem vád, de elismerés illetheti.

Farkas Géza beszédét kivonatossan itt közöljük:

„Tekintetes megyebizottsági közgyűlés!

Mikor köztudomásra jutott, hogy *Tisza* István gróf miniszterelnök, a nemzetiségi kérdés megoldására megbeszéléseket folytatott románjaink honfitársaink vezető férfiaival, — közéletünk rettenetes nyavalyái: a rosszhiszemű gyanúsítás, rágalom és gyűlölködés, hihetetlen mérveket öltöttek.

Tisza István grófot megtették a nemzeti ügy árulójának; legszelidebb vád volt, hogy *Tisza* István gróf a periteriakon a magyarságot teljesen kiszolgáltatja a nemzetiségeknek és megadja kívánságukra Erdély autonómiáját.

Nemesak mi — kik igen sokan vagyunk széles e hazában *Tisza* István gróf törekvéseinek csaknem rajongó hittel követői, hanem minden el nem bolondított, pártszenvédélytől, vagy személyes gyűlölettel nem elvakult magyar ember megvolt győződve ennek képtelenségéről.

Hiszén, ha *Tisza* István gróf ki akarta volna szolgáltatni a magyarságot a nemzetiségeknek, nem kellett volna egyebet tennie, mint az eseményeket a maguk útján rohanni hagyni: — nem pedig, mindent kockára téve — a romboló ár elé vetnie magát, hogy azt feltartóztassa! Mert ha mostani vádlóinak küzdelmi célját — az ált. titkos választójogot — létre jönni engedi, nincs többé értelme annak, hogy Magyarországon az egységes nemzeti állam fenntartásáról beszéljünk.

Hogy mennyire lelken viselte az egységes nemzeti állam elvét, melyben kell, hogy minden magyar ember egyetértsen — bizonyítja az is, hogy határozottan kijelentette — mind még eddig előtte senkisé — hogy az 1868. évi nemzetiségi törvény, melyet a magyar nemzet a testvéri érzésnek egy majdnem önfeléd pillanatában alkotott, de a mely testvéri érzés keserű csalódásokat okozott — rem hajlandó

Gramofonok tölcseres és tölcser nélküliek és a legújabb lemezek nagy választékban kaphatók: **Valaszka Rezső** óras és ékszerész üzletében Rimaszombathban.

Beszélő gépek már 25 koronától feljebb. Teljesen új lemezek 2 korona, 2'50 és 3 korona darabja.

végrehajtani. Az új választókerületi beosztásban pedig, a román többséggel bíró kerületek száma 42-ről 27-re fog leszállani, s csak hat kerület lesz olyan, mely a túlzó románság várának tekinthető.

Mielőtt Tisza István gróf aktiójának részletezésébe bocsátkoznánk, Kolozsvár törvényhatóságának, Erdély és az erdélyi határszéli hegy-szorosok, katonai megerősítésére vonatkozó pasusára kívánok röviden reflektálni.

Erdély határhossza 600 km. Egy ilyen vonal megerősítése, oly költségekbe kerülne, mely nem állana arányban az általa elérhető haszonnal; megszállásra pedig oly erő kellene, mely erőt, ha más módon alkalmazunk, elérendő célunkhoz sokkal közelebb jutunk. — Általában Erdélyben szorosokról — mint Dél-Tirolban sehol sem lehet szó, mert gyalogság és hegyi tüzérség mindeütt átkelhet a határon. Erődök tehát nem telepíthetők, mert bárhol meg lehet őket kerülni. — Az erdélyi határ védelme tehát, megfelelő mozzzó erőknél, megfelelő pontokon való alkalmazása által érhető el. Ezen pontok a határ járhatósága folytán — előre meg nem állapíthatók, hanem az ellenséges erők benyomulási irányától függenek. — De erre, nem kell hogy reá kerüljön a sor, mert hadtörténelmi példák bizonyítják — legutóbb Törökország példája — hogy a defensív hadműveletek mily óriási hátrányokat járnak!

Nekünk kell tehát támadni! Nekünk kell az ellenséget rá kényszeríteni, hogy ő igazodjon utánunk! Ő tánczoljon a mi muzsikánkra!

Ehez azonban, nem erődök kellene, hanem jó közlekedési vonalak, melyeken legrövidebb idő alatt, nagyobb erőket összpontosíthatunk a szándékolt főtámadási irányban, hogy megelőzzük akciókkal az ellenséget. — Az erre hivatott tényezők bizonyára ilyenek: létesítésére, illetve fejlesztésére fogják a főszálat fektetni. — A határ megfigyelésére a katonai intézkedéseket, mindenesetre kifogják bővíteni. A hadvezetés — felelőssége tudatában — azt hiszem elég gyors tempóban halad, a harcok képesség fokozására.

Zalatna, Topánfalva és Magyarlajos helységeknél, katonai helyőrségekkel való ellátása — mint ezt az átirat kívánja — semminemű taktikai értékkel nem bírna. — Ide inkább erősebb csendőrség szükséges.

Megjegyzem még, hogy Erdélyben 1 cs. és kir. hadtest és 1 m. kir. honvéd hadosztály van elhelyezve, mely a szomszédos hadtestek közeli csapataival együtt, igen tekintélyes erőt képez. — Különben is, ha délkelet, szomszédunk nem hagyja magát félrevezetni és létérdekeit helyesen fogja fel — akkor a jövőben is csak velünk — karöltve haladhat.

De még bármint alakuljon is a helyzet, el sem képzelhető oly konfliktus, melyben nekünk — egyedül csak — ebbe az egy irányban kelljen erőnket koncentrálni. Nekünk dél felé még jobban résen kell lenni! A döntő erők latbavetése pedig bizonyára északkelet felé lesz szükséges!

Visszatérve Tisza István gróf tárgyalásaira, ezek kellő világitásba helyezése végett, bátor leszek röviden egymás mellé állítani, az általa kilátásba helyezett engedményeket, a Kossuth Lajos 1851—59-iki politikájának több pontjaival és azon javaslatával, melyet 1870-ben a függetlenségi párt megbízottjai dolgoztak ki, a nemzetiségi vezérekkel.

Tisza István gróf kilátásba helyezte a következőket:

A románok által tömegesen lakott vidéken — az állami tevékenység minden ágában — azon tisztviselőknél, kik a néppel közvetlenül érintkeznek, meg kell innyira tanulniok azok nyelvét, hogy egymást kölcsönösen megértsék.

Polgári hatóságoknál, az írásbeli beadványok nyelvének magyarnak kell lenni, de mindenütt,

a hol a törvény ezt megengedi — a magyarul nem tudó felek — a szóbeli kereset előterjesztésénél és a tárgyalásoknál anyanyelvüket használhatják.

Az ország minden polgára a közigazgatásnál, saját elsőfokú hatóságánál anyanyelvét használhatja ha: az anyanyelve azon a vidéken a tömegesen használt nyelvek közé tartozik és beadványait maga szerkeszti; vagy szóbeli előterjesztését személyesen adja elő.

Minden jegyzőkönyv azonban magyarul vetetik fel.

Sok megyében meglévő azon gyakorlat, hogy ügyvédek beadványaikat nem magyar nyelven is benyújthatják, ezentul nem fog megengedtetni.

Nézetem szerint ezek nem is engedmények, hanem mind csak a jó közigazgatás és a helyes bírói eljárás előfeltételei.

A közoktatásnál: Az állami iskoláknál a tan nyelv magyar. Gondoskodás lesz azoaban arról, hogy a tanítóképzőkből az országban tömegesebben beszélt nyelveket értő tanítók elegendő számmal kerüljenek ki: hogy a gyermekek anyanyelvükből is oktathatók legyenek — írni, olvasni — és hogy míg a gyermekek a magyar nyelvet eléggé nem tudják, a tanító velük megértthesse magát.

A vallás-oktatás a gyermekek anyanyelvén történhetik. Meggyőződésem, hogy az izgatás leg-erősebb méregfoga lesz ezáltal eltávolítva.

Ha a hazai románság politikai magatartása bizalmatlakító, úgy a románok által tömegesen lakott vidéken, — a középiskolákban, a román anyanyelvű tanulók részére — a román nyelv mint külön tantárgy, esetleg mint görög-pótló fog taníttatni; továbbá a brádi gymnasium fejlesztéséhez, s esetleg még egy román gymnasium felállításához a kormány hozzájárul.

A középiskolák magyar tannyelvének visszafejlesztését, a kormány sehol sem engedi meg.

A hajdudorogi püspökséghez tartozó kb. 10—12 ezer lelket számláló román egyházközségek, kicserélhetők a kb. ugyanily lélekszámmal bíró, azon magyar egyházközségekkel, melyek jelenleg román egyházmegyékhez tartoznak. Ezen intézkedés — a mellett, hogy a románoknál sok elégedetlenséget szüntet meg, — magyar szempontból is csak előnyös helyzetet teremt.

Ezzel szemben, Kossuth Lajos 1851-ben készített alkotmány tervezetében, és azon egyezményben, melyet Couza Sándor Moldva- és Oláhország fejedelmével kötött, röviden a következők foglaltatnak:

1. Horvátország, ha akar független lehet.
2. Ha Erdély külön független adminisztratív helyzetébe vissza akar lépni, nem elleneztetik.
3. Székeket, vajdaságokat stb. a nemzetiségek szervezhetnek.
4. Nemzetiségi közigazgatás, községben és megyében; hivatalos nyelvét a megye és község maga állapítja meg. Az országgyűlés szintén maga határozza meg tárgyalási nyelvét.
5. Az iskolák tannyelvét a megye határozza meg. Teljes függetlenség a vallások és nemzetiségek számára.
6. Nemzetiségi ügykezelés a kormányban.
7. Nemzetiségi véderő, Oláh, szerb, német vezényleti nyelv.
8. Nemzetiségi nyelvhasználat a parlamenten.

1870-ben pedig Irányi Dániel, Madarász József, Simonyi Ernő a függetlenségi párt részéről, a nemzetiségi vezérekkel, egy törvényjavaslatot dolgoztak ki, melynek főbb pontjai a következők:

1. Magyarországon a következő nemzetek vannak: magyarok, románok, szerbek, tótok, rutének és németek.
2. Városban, megyében, községben azon nemzetiség tekintendő uralkodónak, mely többségben van.
3. A nemzetiségi képviselők az országgyűlésen saját nyelvüket használják.

4. A királyság törvényei, a törvény által ismert 6 nyelven hirdettetnek ki.

5. Minden tanintézetben, a 6 nemzetiség közül, annak a nyelve a tanítási nyelv, a mely többségben van.

A nemzetiségi kérdés, ezen elvek alapján való megoldásáról már csak a történelem van hivatva bírálatot mondani; én csak azt kívánom konstatálni — hogy ezek után — talán mégsem lehet Tisza István grófot, épen azoknak oly szigoruan megbélyegezni, kik az imént említett férfiak, politikai örökösének tartják magukat. — És azt hiszem, hogy a miniszterelnök által kilátásba helyezett engedmények, mégsem lettek volna tulságos nagy ár azért, „ha románok szívellel a magyar nemzeti államhoz csatlakoznak.”

A nemzetiségi kérdés lélektani oldalának megvilágítása után így folytatja:

„A nemzetiségi kérdés megoldásának tulajdonképeni, közvetlen célján kívül — hogy életünkben kiküszöbölje a nacionalista törekvéseket — következményeiben óriási fontossággal bírna az, ha akkor, midőn a faji forrongás az egész világon soha nem képzelt arányokat ölt és a melynek kitörése csak rövidebb vagy hosszabb idő kérdése, nemzetiségünk hűségében rejlő nagy erőt, javunkra a mérleg serpenyőjébe dobhatnánk.

Megérdemli tehát ezen kérdés óriási fontossága a kísérletet: Tisza István gróf pedig hivatott a lelkes támogatást, politikai ellenteleitől — az igazságos és méltányos bírálattól.

Azon reményben, hogy törvényhatóságunk, igen tisztelt ellenzéki értelmű bizottsági tagjai is — kiket az elvi meggyőződés, nem pedig a személyes gyűlölet állít arra az oldalra, — ha az áll. vál. által magáévá tett javaslatomat, párt-politikai okokból nem is szavazzák meg, de azazal lényegében egyetértenek, bizalommal kérem a tekintetes kögyűlést, hogy azt elfogadni méltóztassék.”

Utánna *Szentiványi Árpád* országgyűlési képviselő, a megyei ellenzék ősz vezére szólalt fel, felszólalása, — hogy őszinték legyünk, — azt a benyomást keltette fel mindenki, hogy egyetért *Farkas Gézával*, annál is inkább, mert az állandó választmányban nem tiltakozott érdemben *Farkas Géza* indítványa ellen. Ugy látzott felszólalása kezdetén, hogy most is ez állásponton van. Azonban nem így történt, mert *Farkas* indítványát elmagyarázta és abban a sorok között bizonyos bizalmi nyilatkozatot olvas. Ezt ő el nem fogadhatja és ellenindítványt nyújt be.

Az ellenindítvány felett ezután mindkét párt részéről hosszadalmas és mérges vita fejlődött ki, a melyben részt vettek sorrend szerint: *Hevessy Bertalan*, *Farkas Zoltán* képviselő, *Kubinyi Géza* főispán, *Lukács Géza* alispán és *Marton János* megyebizottsági tagok. — Vita végén azután *Farkas Géza* egy pótlóindítványt nyújtott be azzal az indokolással, hogy mivel *Kolozsvár* sz. kir. város átirata egyenesen gróf *Tisza István* személye ellen irányul, sőt roszhiszemű gyanúsításokkal illeti: ennél fogva most már indítványozza, miszerint gróf *Tisza István* kormányelnököt a románokkal folytatott békealkudozások alkalmából ismételt bizalmának kitejézése mellett feliratilag üdvözölje a vármegye. — A pótlóindítványt szóról-szóra itt közöljük:

Nem lesz többé nedves lakás! Nem lesz többé nedves pincze!

mert a „BIBER“ absolut vízhatlan szigetelő, lehetővé teszi mindennemű nedves és vizállásos helyiségek tökéletes szárazzá tételét.

„BIBER“-rel bármely kőműves végezhet szakszerű szigetelést.
„BIBER“ megoldja a beton és vasbeton vízhatlanítási kérdését is.

Prospektust, használati utasítást és minden egyéb felvilágosítást készséggel ad:
a „BIBER-MŰVEK“ egyedélárusítója **Kohn Albert és Fia** fakereskedők RIMASZOMBAT.

„Ebből az alkalomból a vármegye közönsége *Tisza István* gróf miniszterelnököt az őt ért roszhiszemű gyanúsításokkal szemben újból rendíthetetlen bizalmáról biztosítja s ebben az értelemben felirati jogával él.”

Ezzel a pótindítvánnyal azután, amit a közgyűlés az előbbeni indítvánnyal együtt 61 szóval 21 szó ellenében, tehát 40 szótöbbséggel elfogadott, az ellenzéknek *Szentiványi Árpád* által beadott ellenindítványa esedett. — Az ellenzék tehát maga firsorozta ki gróf *Tisza István*nak a bizalmat, s ezzel nem várt vereséget szenvedett.

A tárgysorozaton levő többi ügyek a szokott tárgyilagossággal és igazságos elintézésben részesültek; minélfogva azok közlésére már nem is terjeszkedünk ki.

Vármegyénk közigazgatási állapota az 1914. év első negyedéről

(Folytatás.)

Az őszi vetések, daczára az erős hideg és elég száraz téli időjárásnak, az egész vármegye területén jól teleltek és a melegebb időjárás beálltával szépen fejlődésnek indultak. — Kisebb egérkár csak egyes községek határában észlelhető, de csak a déli fekvésű vetésekben.

A tavasziak vetése kezdetét vette s az apróbb magvak nagyrésze már el is vettetett.

Tenyészállatdíjazásokra a földművelésügyi miniszterium 2500 koronát és a jól gondozott apaállatok pásztorainak jutalmazására 300 koronát engedélyezett a folyó évre.

Folyó hó 8. és 9. én Bánrévén megtartott bikavásáron 64 darab tenyészbika vásároltatott és osztatott ki állami kedvezményvel a községeknek.

A hasznos háziállatok között ragadós betegségek közül a folyó év első negyedében a lépfene 3, a veszettség 39, a juhhimlő 1, a rühkór 8, a sertésorbáncz 7, a sertéspestis 41 és a sercsegő üszök 11 községben állapított meg.

Ehhez képest állategészségügyi viszonyainkat általában kielégíthetőnek jelezhetném, ha a múlt évben oly nagy mérvben elterjedt ebveszettség a folyó év első negyedében is rendkívüli számban elő nem fordult volna.

A legutóbb tartott, deczemberi közgyűlésünk elé terjesztett tiszteletteljes jelentésem alapján az 1911. évben alkotott új ebtartási szabályrendeletünk leadása iránt a belügyi magas kormányhoz intézett feliratunknak a várt és kívánt eredménye meg volt, amennyiben szóbanlévő szabályrendeletünket a Belügyminiszter ur leadta és megjelölte azokat a változtatásokat, amelyeknek beillesztése mellett azt kormányhatóságilag jóváhagyásban részesítheti. E módosítások — eltekintve néhány jelentéktelenebb észrevételtől — két elvi kérdésben csucosodnak ki; az egyik az, hogy az ebadó tételek túl alacsonyra terveztettek 1911. évi szabályrendeletünkben, a másik pedig, hogy az eb bárca rendszert nem tettük általánosan kötelezővé, hanem azt csupán a rend. tan. városokra és az ebtartás szempontjából az ezekkel egyenlő elbírálás alá vont Putnok nagyközségre nézve mondtuk ki és állapítottuk meg.

Ezen kérdésnek előkészítésével a folyó hó 17. én járásbeli főszolgabírák és városi polgármesterek és néhány törvényhatósági bizottsági tag bevonásával egy általam összehívott értekezlet foglalkozott, a mely értekezlet megállapodásai, valamint a törvényhatósági m. kir. állatorvos véleménye kapcsán ezen szabályrendelet rendelkezéseinek újabb megállapítása mos-

tani közgyűlésünk tárgysorozatának egyik nagyfentosságú tárgyát képezi.

Annak előrebocsátásával, miszerint távol áll tőlem, hogy a tárgyalás alá kerülő kérdésekben a magam véleményét kívánjam érvényesíteni; azonban ezen kérdésben, a melynek helyes és a gyakorlati élet kívánalmai szerinti megoldása — a múlt évben szerzett szomorú példák tanúsága szerint, vármegyénk köz- és állategészségügyi viszonyaira döntő kihatással leend; éppen tisztai állásomból folyó kötelességet vélek teljesíteni, amikor tiszteletteljes véleményemet előterjesztem és kérem, hogy a kérdés megoldásánál azt is bölcs mérlegelés tárgyává tenni méltóztassék. — Nevezetesen a magam részéről kívánatosnak tartom az ebadó tételeknek oly magas összegben való megállapítását, hogy ez által egyrészt a kutyatartás csak a valóban szükséges számra redukáltassék, másrészt pedig, hogy kutyát csakis az tartson, a ki arra kellő és köteles felügyeletet gyakorolni, kutyáját etetni és gondozni képes és tudja is, a mi által a veszettségi esetek ez alapon is már a minimumra fognak csökkenni.

A másik szempont, a mire reá kívánok mutatni, az ebbárca rendszernek — véleményem szerint — szükséges általános kötelezővé tételére irányul. Ennek elengedhetlenül szükséges voltát két főok indokolja; az egyik az, hogy az adózás alá történt bejelentést csakis ily módon lehetséges ellenőrizni, a másik pedig az, hogy a veszettség miatt elköborolt ebek származási helye másként felderíthető nem lesz és a hatósági óvó és elfojtó intézkedések ez esetben lesznek csupán a valóban szükséges területre kihatólag elrendelhetők.

Végül egy gyakorlati példára bátorodom még hivatkozni, hogy erélyes intézkedésekkel igenis lehetséges a veszettség terjedése ellen védekezni és ez az, hogy az általam a múlt év végén a folyó évi július hó 1. ig való hatállyal kiadott rendkívüli intézkedéseknek is nagy eredménye mutatkozik, amennyiben veszettségi eset mintegy három hét óta már egyetlen egy esetben sem fordult elő és így már ez az egy körülmény is indokolja, hogy új ebtartási szabályrendeletünk megalkotásánál fenti javaslataimat a tek. törvényhatóság bölcs mérlegelésébe újból is ajánljam.

A vármegyei törvényhatósági utakra vonatkozólag jelentem, hogy az utak állapota általában kielégítő, jóllehet a gyakori esőzés az alapelkülű rosznyó—csetneki, veszverés—dobsinai és kelemér—zádortalai utat átáztatta és kerékvágsóssá tette, hogy az esőzések folytán a műtárgyak is megrongálódtak, főleg a rosznyó—csetneki uton levő 4., 6. és 59. számú, melyek közül a 6. számú be is dőlt.

Ugy a megrongált utszakaszok, valamint a műtárgyak kijavítására, az utiárkok kiásására és az azokban összegyűlemlt víz elvezetésére az intézkedések megtételére és amennyiben a vasuti vám behozatalának engedélyezése már csak rövid idő kérdése, egyes utszakaszok helyreállítása fokozottabb mértékben lesz keresztül vezetve.

A folyó évi fedanyag szállítása folyamatban van, sőt egyes utszakaszokon a fedanyag legnagyobb része már ki van szállítva. Gondoskodásom tárgyává teendem, hogy jövőben a kavics szállítás kellő időben megtörténjen annál is inkább, mert csakis ekként felelhetnek meg közutaink a forgalom jogosult igényeinek.

A putnok—keleméri törvényhatósági közut tavalgy nem fejezett utszakaszának kiépítése megkezdett.

Teljes tisztelettel jelentem be, hogy az Amerikába szóló utlevelek kiadása tekintetében kormányhatóságilag hozott korlátozó intézkedések hatályon kívül helyezése után vármegyénk területén is nagyobb mérvet öltött a kivándorlás és mély sajnálattal kell megállapítanom, hogy a

hatóságok jóakaratu felvilágosításai nem lohasztják le a kivándorlási kedvet. Igazolja ezen állítást azon tényállás, hogy a f. évi január hó 1-ső napjától márczius hó 21-ig beadott hivatalomhoz 659 utlevél elnyeréseért folyóvá tett kérvény 781 személy számára; ebből törvényes alap hiányában elutasított 30 kérvény 48 személyt érdeklőleg, kedvező elintézésel kiadatott pedig 629 kérvény alapján 733 egyén részére külföldre, legnagyobb részben Amerikába való kivándorlásra szóló utlevél.

Mint hogy pedig lakosságunk idehaza is megtalálja megélhetési módját, s e tömeges kivándorlást másként, mint meggazdagodási törekvést minősíteni nem tudom, de ezzel szemben arra való tekintettel, hogy ugy meggazdagunk, mint az iparosok, sőt a városi lakosság is valóban szűkölködnek a munkás kezekben, sőt a házi cselédállomány is felettébb megcsappant; más részről méltányló figyelembe vételével annak, miszerint a kivándorlásból visszatérők nagy száraléka nem is találja meg az utját a vagyonsodásnak, sőt testileg letörve tér hazájába, szaporitván a közköltségen eltartandók seregét, emellett megmételtyeztetnek államrontó socialisticus, sőt anarchisticus és nemzetietlen érzelmek által; tiszteletteljes kérelmem oda irányul, hogy az Amerikába való kivándorlás korlátozása érdekében a nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszteriumhoz felirat intézését elhatározni méltóztassék.

Házaló kereskedés gyakorlására január 1-től 11 egyénnek adtam ki engedélyt.

Könyöradományok gyűjtéséhez pedig 15 engedély adatott ki; és pedig 13 esetben alispáni uton, 2 esetben viszont a m. kir. Belügyminiszterium részéről.

Végezve tisztai jelentésemet, magamat és az egyes konkrét ügyek tárgyalásánál teendő előterjesztéseimet a tekintetes Vármegye közönségének mindig tapasztalt jóindulatába s becses figyelmébe ajánlva, — kiváló tisztelettel maradok:

Rimaszombat, 1914. évi márczius hó 25-én

Alázatos szolgája:

Lukács Géza, alispán.

Fehér-kereszt gyűlés.

A gömörmegyei Fehér-kereszt egyesület múlt hó 31. én d. u. 3 órakor gyászközgyűlést tartott a vármegyei házában.

A gyászközgyűlést azért hívta össze Lukács Géza elnök, hogy az egyesület Br. Hámos László egyesületi elnök elhalálózása folytán méltóképen fejezze ki gyászát és a nagy veszettséget, mely az egyesületet érte.

A gyűlésen jelen voltak: Lukács Géza elnök, Kern Adolfné és Dr. Baksay Dezsőné alelnökök, Kubinyi Géza fő- és Lukács Géza alispán, özv. Bernáth Gyuláné, Biess Elemérné, Boczkó Dánielné, Boczkó Dániel, Dr. Bleier Leoné, Eperjessy Józsefné, Dr. Fernet Gyula vm. főjegyző, Dr. Kármán Aladár, Dr. Krausz Gyuláné, Kerekes Dezsőné, Lengyel Ivánné, Lenner Ilona, Dr. Löcherer Tamásné, Máriaassy Lászlóné, özv. Dr. Marikovszky Istvánné, Marton János, Dr. Mészáros Istvánné, özv. Ragályi Géza, Dr. Soldos Béláné, Dr. Soldos Béla, Széman Endre prépost plébános, Dr. Sigmund Józsefné, Tóth Béláné, Dr. Wallentinyi Dezsőné, Zmeskal Józsefné, Zmeskal József, Dr. Löcherer Tamás igazgató főorvos és Komáromy István titkár.

A gyászközgyűlést Lukács Géza elnök nyitotta meg, fájó szívből eredő kegyeletos szép szavakkal emlékeztetve meg báró Hámos László elhunyt elnök elvülhetetlen érdemeiről. A megnyitót, mely tartalmilag és alakilag is hű kifejezője volt az egyesület őszinte nagy gyászának, a jelenlevők mély megilletődéssel és

Pártos Manó

Dr. Zimmermann philadelphiai egyet. tanár volt assisztense
fogászati műterme

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 22. szám alatt,
a Zsuffa Kálmán-féle házban. :-:-

Foghuzás, fogtömés és különleges munkákra.

ugymint: **fogak és gyökerekre, arany és platina koronák készítése, szájpaddlás nélküli hidmunkák** ugyancsak **arany, platina és porcellánból,** a melyek **nem vehetők ki a szájból,** továbbá **porcellán, arany és platina tömések.** :-: :-: :-:

mindenkinek lelkét áthatott bánattal hallgatták meg.

A megnyitó után az egyesület titkára özv. báró Hámos Lászlóné köszönő levelét olvasta fel az egyesület részéről kifejezett részvétért.

Ezután Dr. Löcherer Tamás igazgató főorvos olvasta fel az egyesület volt alapító és 15 éven át buzgó elnöke elhunytára megírott emlékbeszédjét. Az emlékbeszéd bevezető része költői képekben és hasonlatokban gazdag, de nem a szokásos túlzott kifejezésekkel és szavakkal festi meg, hogy a tavasz kis harangvirága nem örömet, de bánatos érzést lehelt az egyesületre illatos kelyhéből. Majd át tért a megboldogult érdemeire, melyet a gyermekvédelem terén kifejtett és lépésről-lépésre ismertette, hogy mit tett a megboldogult munkás életében. Ez emlékbeszédéről őszintén elmondhatjuk, hogy ilyent még alig halottunk.

Az emlékbeszéd elhangzása után, melyet a méla csend és könnyű pergése kísért, Széman Endre prépost indítványozta, hogy a temetésen résztvevőknek az egyesület köszönését fejezze ki; továbbá, hogy néhai báró Hámos László volt elnök érdemei, dr. Löcherer emlékbeszédje és a titkár által a ravatal felett tartott bucsu gyászbeszéd, valamint a mostani gyűlés lefolyása az egyesület jegyzőkönyvében örökíttessék meg és a gyászkeretben kiadandó éves jelentésben közöltessék; végül, hogy a gyászoló család erről részvétiratban értesíttessék.

Az indítvány elfogadtatván, elnöknő azt határozatképen kimondotta és a jegyzőkönyv hitelesítésére özv. Bernáth Gyuláné és Máriássy Lászlóné választmányi tagokat kérte fel, minek után a gyűlést bezárta.

Hirek és vegyesek.

A nagyheti istenitisztelek a róm. kath. templomban. Virágvasárnap az istenitisztelek 10 órakor kezdődik. A virágvasárnap és nagypénteki istenitisztelek alatt a „passiót” éneklék: Kolbay Sándorné, Kolbay Sárika, Juraskó Aranka, Juraskó Gabika, Kmethy Herminke, Rábely Katalin, Rábely Etuska, Zsuffa Rózsika, Horváth Gyula, Lója Jenő, Jurass György, Juraskó Jenő, Fekete Mihály, Klamárik János, ifj. Rábely Miklós. Az énekkart Lója Jenő s. lelkész vezeti. Az énekkar a nagyheti istenitisztelek alatt több egyházi éneket is elő fog adni. Nagyhéten szerdán, csütörtökön és pénteken d. u. 3 órakor „Lamentációk.” Nagycsütörtökön, nagypénteken az istenitisztelek kezdete 9 órakor. Nagyszombaton reggel 7 órakor tűz- és vízszentelés, utána istenitisztelek. Föltámadási körmenet este 6 órakor. — Husvétvasárnap az istenitisztelek kezdete 10 órakor.

Nagyheti istenitisztelek a ref. templomban. Nagypénteken délelőtt az ünnepi beszédet tarja Czínke István ref. lelkész, egyházker. tanácsbíró. Beszéd előtt Dr. Dorgó Gáborné „Vezess óh Jehova Isten!” című mű-éneket szóló éneklé Szücs György orgona kísérete mellett. Beszéd után Oláh Károly „Dicsőség a magasban” című szerzeményét vegyeskar adja elő Szücs György orgonakísérete mellett. *A vegyeskar tagjai:* Czínke Erzsébet és Jolán, Cseh Julia, Dr. Dorgó Gáborné, Gaskó Ilona, Jakovetz Ilona, Kárpáti Lenke és Aranka, Kohuth Sári, Kovács Mária, Lengyel Ivánné, Molnár Gizella és Aranka, Szalontay Anna urhölgyek. Angyal István, Sz. Benedek Gyula, Boros József, ifj. Csordás János, Fábrián Vilmos, Filipovich Emil, Gelley Andor, Horváth Béla, Kohuth Lajos, Kovács Gábor, Percz Barna, ifj. Rónay Gyula és Seress Zoltán urak. Délután az ünnepi követ (Legátus) prédikál. — Husvét első napján délelőtt ünnepi beszédet tart Simon Mihály ref. lelkész, egyh. megyei számvevőszéki előadó. Beszéd előtt „Rinaldó” dalműből „A bűnbánó” és beszéd után ismeretlen szerzőtől „Isten ki fent uralkodik” című műnépeket szóló Lengyel Ivánné fogja előadni Szücs György orgonakísérete mellett. — Urvacsorai beszédet tart Czínke István. — Aznap délután és másnap délelőtt és délután az ünnepi követ (Legátus) prédikál.

Személyi hir. Dr. Zehery István tb. megyei főorvos, kir. törvényszéki orvos márczius 31-én a Rivierán töltött három heti tartózkodás után hazaérkezett s április 1-én hivatalos működését megkezdte.

Fülöp herceg köszönete. Fülöp Szász Coburg-Gothai herceget születésnapjának 70-ik évfordulója alkalmából Jolsva város képviselőtestülete is lelkesen üdvözölte. — A kir. herceg a megemlékezést követező meglehangú táviratban köszönte meg: Wien, 1914. márczius hó 31. Polgármesteri hivatal Jolsva. Királyi Fensége a város képviselőtestülete és közönsége nevében tolmácsolt szíves jókívánságoknak igen megörült és azokat melegen köszöni, kérem Polgármester urat, hogy ezt a város igen tisztelt képviselőtestületével és közönségével, melyhez a fenséges családot annyi vonatkozás és emlék szála fűzi, alkalmas formában közölni szíveskedjék. Magas megbízásból Bossinszky titkos tanácsos.

Előléptetés. A belügyminiszter Gundelfingen József volt itteni főispáni titkárt, utóbb címzetes miniszteri segédtitkárt valóságos miniszteri segédtitkárrá nevezte ki. Az előléptetés híre széles körökben kelt őszinte örömet.

Kinevezés. Vármegyénk főispánja a dr. Löcherer Tamás kórházi igazgató előterjesztésére a vármegyei közkórházhoz alorvossá dr. Fuchs Izsó, volt ujjpesti kórházi orvost nevezte ki. Az új orvos állását f. hó 4-én elfoglalta.

Ügyészi megbízott. Az igazságügyminiszter Bölcsházy Zoltán rozsnyói járásbirósági joggyakornokot a rozsnyói járásbiróság mellett alkalmazott ügyészégi megbízott állandó helyettesévé rendelte ki.

Szakképző látogatása. Istvánfy Gyula miskolci iskolaigazgató, a polgári iskolák kerületi szakképzője, mult hó 31-én és folyó hó 1-én a helybeli polgári leányiskolánál hivatalos látogatását végezte. Első napon Lőrinczy György kir. tanfelügyelő hivatalos távolléte folytán Bihary István kir. segéd-tanfelügyelő és Kárpáti Kardos Juszina igazgató kísérték a szakképzőt, ki minden osztályban meghallgatta a tanítást és személyes meggyőződést szerzett a növendékek haladásáról, második napon a kir. tanfelügyelő is jelen volt a hivatalos látogatáson. A szakképző 1-én d. u. elutazott.

Új vezérigazgató. A Rimaszombati Takarékpénztár R.-T. igazgatósága az adminisztratív és kereskedelmi ügyek vezetésére egy új vezérigazgatói állást rendszeresített, melyre 3 évi megbízatással Fényes Sándor szatmárnémetii lakost választották meg. Az új vezérigazgató állását május 1-én foglalja el.

Körorvos választás. Putnokon mult héten töltötték be választás útján a nyugdíjazott Schwarcz Armin körorvos helyét s megválasztották az eddigi helyettesét: dr. Gábor Nándort.

Csetneki Dr. Gyürky Pál. Elvezetett. Fiatal életet oltott ki a halál, de nem egyszerre, hanem hosszas szenvedés, sok megpróbáltatás után. Rimaszombat városának két hónap óta nyugalmazott főjegyzője életének 38-dik, boldog házasságának 11-ik évében jobb létre szenderült. Alig lépett az önálló életbe, a mikor a férfi ambícióval szokott küzdeni családjaért: máris lenyűgözte őt a kór és megbénította munkás tagjait, pedig fáradhatatlanul igyekezett azon, hogy városának közügyeit előbbre vigye. Pár évvel ezelőtt kis fiát ragadta el a halál a családi szerető körből s a le-sujtott férfi tudta, hogy számára sincs teljes gyógyulás, hogy az ő élete is lassu haldoklás lesz ezután. Igazi keresztényi türelemmel viselte el fájdalmait, szenvedéseit, míg folyó hó 1-én reggel megváltotta őt azoktól a halál. — Kimulása gyászba borította édes atyját csetneki Gyürky Pált, a helybeli ág. ev. egyház lelkészét, kishonti főesperest s az ev. egyetemes egyház széles körben tisztelt, nagyarányú munkásságot kifejtő tagját, gyászba borította az édes anyát, a testvért, nővéreket, sógorait, gyászba borította az ifju hitvest és gyermeket és az Ethey és más rokon családokat, de őszinte részvéttel gyászolt az egész város szeretett volt főjegyzője koporsója mellett, — gyászolt a vármegye, melynek bizottsági tagja volt. — Temetése folyó hó 2-án csütörtökön délután ment végbe az Erzsébet téren levő gyászszobából, a melynek udvarán Kemény Lajos oszgyáni lelkész mondott költői lendületű, igazán megható gyászbeszédet, a melynek hallatára sok hallgató szeme könnyelábadt. Nagyszámu, minden rendű és rangú közönség kísérték ki a temető

felső részeig, a hol az Ethey-család sírboltjába helyezték örök nyugalomra az életkor delén kimult férfiú testét. Itt még az egyházi kar énekelt szép gyászdalokat a korán elköltözöttnek sirja fölött. Mintegy másfél évtizede annak, hogy a csinos megjelenésű, mindenki előtt rendkívül rokonszenves fiatal ember a katonai szolgálat elvégzése után, mint tartalékos hadnagy hazakerült szülővárosába, hol szíves fogadtatásra talált s csakhamar megválasztották Benyo Lajos örökébe városi aljegyzővé. Majd dr. Kovács László akkori főjegyzőnek polgármesterré választása után a széleskörű ismeretekkel bíró fiatal dr. Gyürky Pált emelte a város közönségének közbizalma a főjegyzői székbe. Itt a hatáskörébe utalt teendőket pontosan, lelkiismeretesen és közmegelegedéssel végezte, s mint iparhatósági biztos különösen sok jóindulattal és meleg ügyszeretettel látta el hivatalos teendőit. 11 évi főjegyzői működése alatt több szabályrendeletnek a polgármesterrel együttesen történt megalkotása által gyarapította érdemeit, s különösen nagy odaadással és fokozott munkássággal állította össze az új városi nyugdíj-szabályrendeletet. A rimaszombati Takarékpénztárnak felügyelőbizottsági tagja, s a vm. bizottság törvényhatósági választott tagja volt. Ezek óta betegeskedett, de betegágyában is elintézt sok hivatalos aktát, s mindvégig melegen érdeklődött szülővárosa ügyei köz- és társadalmi életének eseményei iránt. Mult év december 9-én tartott városi képviselőtestületi közgyűlésen eddigi működésének elismerése mellett 1914. február 1-től számítandólag 14 évi szolgálati idő beszámításával mondták ki benyújtott kérvénye alapján a nyugdíjazást, s utolsó útjára mélyen megszorodott szívvel kísértük a korán elhunyt férfit, kit özvegye Saxinger Sári és kis leánya s előkelő kiterjedt rokonság gyászol. — Lebegjen porai fölött az örök béke és áldott legyen emléke; rövid szenvedésteli életét pedig pótolja ki az örökkévalóságban az isteni gondviselés!

Memento. Idb. Liptay Arnold címzetes kanonok nyug. esperes-plébános pénteken délután Nagyszuhán, hol öcsésénél: Liptay Ede plébánosnál lakott, hosszas betegség után 62 éves korában elhunyt az Urban. A megboldogultat 1876-ban szentelték pappá; Jekelfalván, Rozsnyón és Dobsinán káplánkodott, majd Zakárfalván később Putnokon lett plébános, ahol a király ő Felsőge gazdag érdemeinek jutalmazásául a Rozsnyó egyházmegye tiszteletbeli kanonokává nevezte ki. Putnokról Nyustyára jött plébánosnak, de már ott folyton betegeskedett s egy év múlva nyugalomba vonult. Egyszerű, szerény de nagy tudású, jótékony, aranyiszvű, tevékeny, a népnek valóságos atyja, buzgó, igazán szent pap volt. Mindenütt ahol működött, a legnagyobb szeretetnek s tiszteletnek örvendett. Emléke azok előtt, akik ismerték, sokáig fog élni. Isten nyugosztalja. Temetése szombaton délelőtt volt nagy részvét mellett. A temetési szertartást nagy papi segédlettel Széman Endre prépost végezte.

Halálozások. Felőri Veress Márton, dr. Veress Samu főgimnáziumunk igazgatójának és társas életünk kedves tagjának édes atyja márczius 30-án Felőrön jobblétre szenderült. A boldogult szép és változatos pályát futott meg hosszú életében. 1848-ban a berlini egyetemről hazatérve résztvett a szabadságharcban, harczolt egyebek közt a szeretfalvi, szebeni, dévai ütközetekben, majd tüzérszázadosi rangra emelkedett. A szabadságharc után rövid ideig fog-ságot szenvedett, onnan kiszabadulva református pap lett Veresegyházán, majd Nagysajón. — Mint pap 68 évig munkálkodott, Felőrben 50 évig. — Öfelsége a király kétszer tüntette ki: a koronás arany érdemkeresztrel, majd a régi nemesség felújításával „felőri” előnevet nyert. A 95-öt évet ért lelkészt nagy család gyászolja: fiai, leányai, unokái és dédunokái, valamint özvegye: szül. miske-rétyi Szabó Klára, akivel 62 évig élt boldog házasságot, gyászolja az erdélyi ref. egyházkerület mint legidősebb papját. Temetése április 1-én folyt le Felőrön nagy részvét mellett.

A nemrég elhunyt jolsvai polgármestert: Basilidesz Gusztávot mult hó 31-én követte özvegye szül. kékkői Szomor Mária, ki Jolsván 58 éves korában hosszas betegeskedés után elhunyt. Április 2-án temették el nagy részvét mellett. Az elhunytat anyján: özv. Szomor Ká-

rolné szül. Koczián Annán kívül gyermekei: Barna, Anna, Ilona, Géza, Mária és Katalin, vejei, menyei, unokái továbbá nővérei: özvegy Gaján Viktorné, özv. Hennyey Kálmáné, Koreny Gyuláné és Márkus Dénesné kiterjedt rokonsággal gyászolják.

Patronage-egyleti gyűlés. A gömörmezei patronage egyesület választmánya márczius 29-én Bodor István alelnök vezetésével ülést tartott, melyen dr. Moys István vezette a jegyzőkönyvet. Fodor Zoltán titkár felolvasta az elnök megnyitóját után Bornemisza László elnöknek lemondását eddig viselt elnöki tisztéről. A választmány őszinte sajnálattal veszi tudomásul a lemondást s azt a közgyűlés elé terjeszti azzal a javaslattal, hogy a lemondó elnök érdemei s a patronage-egylet érdekében kifejtett buzgó működése jegyzőkönyvileg örökíttessék meg. Az elnökség foglalkozni fog az állás betöltésével s javaslatot fog tenni. Elhatározták, hogy a jegyző választást szintén kitűzik a közgyűlés napirendjére, valamint 11 választmányi tag elhunytá és elköltözése következtében ezek helyének betöltése is a közgyűlés feladatát fogja képezni. Az alapszabályok és a tagok névsorának kinyomatását elhatározták s dr. Weinberger Rezső pénztárnokot megbízták az 1913-ra esedékes tagsági díjak beszédésével. Még a számvizsgáló bizottságot választották meg s ezzel az ülést véget ért.

Orgonaszentesítés. Megírtuk lapunk számában, hogy a balogtamási új orgonát nagy érdeklődés mellett, szép ünnepély keretében szentesítették fel. Az országos hírű Angszter cég által készített szép orgonán Gáspár János rimaszécsi ref. tanító játszott nagy szaktudással s a hívek sok élvezettel hallgatták a gyönyörű játékot.

Ünneplés. A királyi kitüntetésben részesült Galambos József helybeli polgártársunk tiszteletére múlt hó 28-án rendezett társasvacsora fényesen sikerült. A polgári olvasókör nagytermében volt a kedélyes vacsora, melyen Varga Lajos ipartestületi elnök meleg, szép szavakkal méltatta Galambos József polgári erényeit, ritka bátorságát és önfeláldozó készségét s érte emelt poharat, id. Rábely Miklós az ünnepelt családját éltette szép szavakkal, Galambos József pedig a jelenvoltakért üritett poharat. Grosinger Miksa a kereskedők s Csapó Lajos a tüzoltók nevében köszöntötte fel Galambost. Varga Lajos a polgárság érdekeit tolvall és tettekkel csaknem negyedszázad óta zajtalanul, de annál sikeresebben szolgáló dr. Kármán Aladár főorvost éltette. Galambos József a kereskedőket és a testület közbecsülésnek örvendő egyik képviselőjét: Grosinger Miksát köszöntötte fel, dr. Kármán Aladár e város derék, becsületes és munkás polgárainak jólétére üritett poharat, Varga Lajos a polgárság jelenlévő érdemes nesztorának: id. Rábely Miklósnak hosszú és sikerekben gazdag működését méltatva, lelkes, szép szavakkal éltette őt, Zsuffa Kálmán a kitűnő vadászvacsora készítőjét: Makovits Lajost, Vozáry Samu pedig az ünnepi vacsora eszméjének derék megpendítőjét: Rónay Gyula ipartestületi titkárt köszöntötte fel. A vacsora a késő éjjeli órákban ért véget.

Változás a postaigazgatóságánál. A kassai kerületi posta- és távirdaigazgató: Pál Imrét, ki 10 év óta vezette az igazgatóságot, a keresk. miniszter teljes elismerése kifejezésével felmentette eddigi állásától és a keresk. miniszterium V/3 ügyosztályának vezetésével bízta meg. A 10 vármegyére kiterjedő (Abauj, Bereg, Borsod, Gömör, Máramaros, Sáros, Szepes, Ugocsa, Ung és Zemplén) igazgatóság vezetését Semsey Mihály posta- és távirda főtanácsos veszi át e hó második felében.

Ünnepély Ratkón. Márczius idusát a ratkói Társalgási egylet is szépen megünnepelte. Társasvacsora volt, melyen a ratkói társadalom sok számottevő tagja részt vett. Az ünnepi szónoklatot Christélyi Gyula ratkóbesesi ág. hitv. ev. lelkes mondta el, rövid, tartalmas és magas szárnyalású beszédében utalt a magyarság e magasztos ünnepének nagy jelentőségére. Lelkesítő szavai után az ünnepelő közönség még sokáig elszórakozott a kaszinó helyiségében.

Nyugdíjgyuleti közgyűlés. A helybeli általános ipartestületi nyugdíjgyuleti évi rendes közgyűlést múlt vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta id. Rábely Miklós elnöklésével

a tagok élénk érdeklődése mellett. Az elnök üdvözlő szavai után id. Rónay Gyula titkár terjesztette elő az egyesület választmányának évi jelentését. Ebből megtudjuk, hogy a nagy erőmegfeszítés és áldozatok árán létesített intézmény első tíz éve után ugyancsak nekiláttak többben az igényjogosultak közül az őket megillető nyugdíj kiszérésének. 7 jelentkező közül 5 kérvényezőnek lett megállapítva összesen 2356 kor. 72 fillér évi nyugdíj. A folyó ügyek elintézésére 5 választmányi, 6 bizottsági ülést tartottak a múlt évben. A tartaléktőke 9500 koronával gyarapodott a nehéz viszonyok mellett is. Kegyelettel emlékszik meg a jelentés az elhunyt Soós Ferenczről, ki a nyugdíjgyuleti ügyei iránt mindig melegen érdeklődött. A jelentés végül szomorúan állapítja meg, hogy a taggyűjtés nehezen megy s nem tapasztalható az iparosok körében az intézmény nemes céljával szemben méltán várható érdeklődés és tagszerzés. Az ellenőrző bizottság jelentése az 1913. évi zárszámadásról tudomásul vétetett s Török Pál pénztárnoknak a felmentvényt elismerés kapcsán megadták. A bevétel volt 11118 kor. 34 fillér, kiadás 50 kor. 33 fillér készpénzgyengéggel ugyanannyi. A vagyon 86000 korona. Még két ellenőrző bizottsági tag: Diczky Pál és Makovits Lajos választatott s a választmányt kiegészítették következő 4 taggal: Stolcz Zsigmond, Senka József, Simon Mihály, Szücs György; póttagok: Tarjányi Lajos, Tokár István, Vietórisz Gyula, Hlozek János, Kovács Gyula, Fekete Mihály. — Ezzel a közgyűlés az elnök zárószavaival véget ért.

Vasuti elgázolás. Rimaszécsen múlt hó 30-án este csaknem végzetes baleset történt a vasuti állomáson. Biró Pósa Antal nemesradnóti 54 éves birtokos ugyanis, ki Lieze-Giezeről jött, a rimaszécsi állomáson leszállott a vonatról, hogy aztán kocsin menjen haza Nemesradnóra. A sötétben nem vette észre, hogy a másik sín páron feled felől berobog a tehervonat s ennek gépjé a szerencsétlen embert elütötte, úgy, hogy fején és bal karján, vállán olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy karját másnap reggel az itteni közkórházban tövében le kellett vágni. Remélhető, hogy így megmarad életben a nyomorékká vált ember. A vizsgálat megindult az ügyben.

A Pósa-ház építető bizottsága hálás köszönettel nyugtázza az alábbi szives adományokat: Szepesházy nővérek ivén Felsőbalog 12, „Otthon Társaskör“ Rimaszombat 10, Feled község 1, Serke 1, Rimasimonyi 1, Darnya 1, Id. Tornallyay Zoltán Tornalja 20, özv. Pósa Károlyné Nemesradnót 2, Rimaszombat r. t. város adománya és gyűjtése 298'60, Halász Albin urad. intéző Gernyó 5, Bánik György m. kir. főerdőmérnök 5, Putnoki Takarékpénztár Rimaszécsi Fiókja 10 kor. Összesen: 366'60 kor. A 12 ik számban közölt 1297 kor. 93 fillérrel együtt: **1664 kor. 53 fill.** (Folyt. köv.)

Elfogott kém? A „Dobsina és Vidék“-ben olvassuk, hogy márczius 27-én letartóztattak Garamfőn egy Polják Rudolf nevű fiatal embert, akit Dobsinára, majd Miskolcra s onnan megint Garamfőre s ismét Dobsinára hoztak s itt folyik vallatása. Nagybbszabású szélhámos-ságról és bűnügyről van szó, melynek főhőse Polják, a bolgár király volt testőre. Az egyik verzió szerint Polják volna gyilkosa a bécsi Schmidt Miczinek, a másik értesítés szerint Polják kémiszolgálatot teljesített, sőt egy bünszövetkezetnek a közvetítője, amely összefüggésben van a debreczeni merénnyel. Melyik hír felel meg a valóságnak, azt ma még nem lehet tudni, mert a nyomozás vezetője — aki még a nevét sem akarja elárulni — a nyomozás érdekében levőnek tartja, hogy semmi pozitív adat a nyilvánosságra ne kerüljön. Még csak annyit kell megjegyeznünk, hogy a Garamon és Sztraczenán házkutatást tartottak és több letartóztatás várható.

Vármegyei tisztii nyugdíjgyűlés. A vármegyei tisztviselők múlt hó 30-án délután 3 órakor a vármegyeházán Lukács Géza alispán elnöklete alatt nyugdíjintézetii közgyűlést tartottak, melynek egyedüli tárgya volt a választmányba megüresedett tagsági helyek betöltése. A választmányba beválasztottak: Szakall Vincez arv. elnök, dr. Mihalik Dezső főügyész, Mária-dássy Gyula főszolgabíró és dr. Csernay Dániel vm. levéltárnok egyhangulag.

Köszönetnyilvánítás. Csetneki Gyürky Pál főesperes és családja lapunk utján mond hálás köszönetet mindazoknak, kik az elhunyt dr. Gyürky Pál végtisztesség tételén megjelentek, s részvétüknek ez által is kifejezést adtak.

Koszorúmegváltásul Dr. Gyürky Pál emlékezetére Loysch Ódön és felesége Rimaszombat és Vidéke Jótékony Nőegyesületének 10 koronát adtak. Hálás köszönetet mond érte az Elnökség.

Adomány a nyomorékoknak. Özv. martonházai Marton Istvánné 5 kor. és Breier Lipót kir. mérnök pedig 4 kor. adományozott a nyomorék gyermekeknek. Az elnökség ez uton is köszönettel nyugtázza az adományokat.

Országos értekezlet a közteleken. Folyó hó 3—4-én délelőtt 10 órakor Budapesten a közteleken országos értekezlet tartatott állattenyésztésünk fejlesztése érdekében. A tárgy volt: állattenyésztésünk haladásának feltételei és fejlesztésének eszközei, mely nagyobb vitát provokált, amelyet Pirkner János ny. min. tanácsos, orsz. képviselő vezetett be. Vármegyénk gazdasági egyesületét ezen országos értekezleten Szentiványi Árpád elnök, Szentiványi József alelnök és Fodor Jenő titkár képviselték.

Tüz. Várgedén múlt hó 31-én leégett Visnyai Manó építész összes takarmány és szalma rakománya.

Bűnhódó fiu. Megírtuk, hogy múlt év szeptember 12-én Rozsnyón Balázs Imre bányász rövid összeszólalkozás után atyját: Balázs Istvánt bányalámpással súlyosan bántalmazta. Az itteni kir. törvényszék 4 havi fogházra ítélte a bűnös fiut, ki a büntetést szigorúnak találta s felebbezett, a felsőbírószág azonban helybenhagyta az ítéletet s az f. hó 3-án jogerőssé vált.

Pályázat tolmácsi állásra. A helybeli kir. törvényszék elnöke pályázatot hirdet a megüresedett állandó német és tót tolmácsi állásra, s felhívja azokat, akik ezen állások közül a tót vagy német avagy mindkét állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt és kelően bélyegezett kérvényeiket hozzá f. hó 25-ik napjáig adják be. A pályázóknak kérvényeikben nyilatkozniook kell arra nézve is, hogy a kinevezés előfeltételül kikötött tolmácsi vizsgát a mennyiben ilyen még nem tettek volna — le tenni hajlandók-e? valamint a mennyiben nem lagnának Rimaszombatban, kötelezniök kell magukat arra, hogy kineveztetésük esetén Rimaszombatba költözködjék. — Pályázni lehet külön a német és külön a tót tolmácsi állásra, de együttesen mind a kettőre is. Ügyvédek, közjegyzők és más jogi ismeretet kimutató egyének más hasonló nyelvképességgel bíró folyamodók felett elsőbbségben fognak részesítettni. — A kinevezett tolmács az igazságügyminiszteri rendelet értelmében fog díjaztatni.

Részvét-köszönet.

Mindazoknak, kik szeretett fivérünk, illetve nagybátyánk néh. szendrői Török Zsigmond elhunytá alkalmával részvétükkel mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, kegyeletes megemlékezésükért ez uton mond hálás köszönetet — Rimaszombat, 1914. márcz. 30.

a Török-család.

Megfulladt gyermek. Folyó év január 27-én a Kelemér pusztához tartozó Sarolta tanyán Szaviczky Dánielné a tüzhely közelében egy köteg szalmát hozott, s azután elment a házból, felügyelet nélkül hagyva 3 1/2 éves kis leányát Annát. A szalma meggyulladt, a házat megtöltötte a fojtó tüst, s szénélegmérgezés következtében a kis gyermek megfulladt. F. hó 3-án vontá kérdőre a helybeli kir. törvényszék a gondatlan anyát s 8 napi togházra ítélte, a végrehajtást azonban 3 évre felfüggesztette.

REMEK SZABÁSÚ női- és leány-kosztümök a legdivatosabb kivitelben dús választékban állandón raktáron vannak és mérték után is megrendelhetők FISCHER BERTA női divattermében RIMASZOMBATBAN.

Választmányi gyűlések. A helybeli Polgári Olvasókör választmánya ma, 5-ikén délelőtt 11 órakor ülést tart, az Ipartestületi Nyugdíjgyuleti választmánya pedig tegnap este, folyó hó 4-én tartott ülést.

Véletlen lövés. Pózmán Viktor helybeli óras tanuló múlt hó 30-án véletlenül karján meglötte egy 7 milliméteres pisztolyból társa Drucker Mihály. A sérülés nem súlyos, mégis csak igaz az, hogy: fegyver nem gyermek kezébe való!

Tréfás versek. Urak és hölgyek szórákozgatására írta Paal Gyula. Lapunk munkatársának verseit jórészt ismerik olvasóink, mert azok vannak ebben a kötetben összegyűjtve; van azonban több olyan is, amelyek még nem jelentek meg lapunk hasábjain. A szerző igen szerény ember, aki a régi népies költők módjában, naiv hangon éneklő a maga egyszerű életének buját, néha az élet csalódásai őszinte fájdalmat csalnak hurjaira, legtöbbször azonban naiv gunnyal élcelődik nehéz sorsa fölött s az iróniával mulattat. Ajánlásában szerényen így ír:

„Verseimmel nem akarok egyebet:
Bút elüzni s szerezni vig perczeket.
Ha megjelen egy-egy mosoly az ajkon,
Megleszek én jutalmazva gazdagon.”

A csinos kötet id. Rábely Miklós Fia könyvnyomdájából került ki. Ára 1 korona. Kapható a szerzőnél Rimaszombatban.

Husvét szünet. Az iskolák kapui már bezárultak a husvét szünet idejére. Az elemi iskolák s a polgári leányiskola szünetje a vásár napján kezdődött s husvét után szerdáig tart. A főgimnázium szünetje tegnap (szombaton) kezdődött és husvét után egész héten tart. Itt csak 20-án kezdik meg a tanítást.

Szemgyógyintézet van Miskolcson.

Szomorú végű mulatság. Berzéte körösön múlt év június 30-án Hiczér János és Köves Bálint a korcsmában mulattak, szokás szerint összeszólkóztak, mire Hiczér társát: Kövest késsel mellbeszurta. Az itteni törvényszék 3 havi fogházzal sújtotta a vádlottat, ki soknak találta a büntetést, a felső bíróság azonban helyben hagyta az ítéletet és jogerőssé vált.

Kirándulás Bajorországba. Tegnap (szombaton) indult utnak Loysch Ödön muzeumi igazgató vezetésével mintegy 10 tanulóól és 5 tanárból álló csapat több vendég részvételével nagyobb kirándulásra Ausztriába és Bajorországba. Elmennek Wienbe, onnan Hallstattba és Salzburgba, majd a Königsee vidékére, továbbá Münchenbe, Nürnbergbe és Passaubába s onnan vissza. A 12 napra tervezett kirándulás sok szép tapasztalattal kínálgatik. Résztvesznek a következő tanárok és vendégek: Kerekes Dezső, Pásztory Gyula, Marton István, Fábán Vilmos, dr. Kovács László, dr. Institórisz Endre, Szabó Elemér, dr. Rárossy Gyula, Schwalm Nándor, Lukács Béla, dr. Kerekes Tibor.

Korcsmai jelenet. Zubogyon Csorba Ádám és Ambrus Bálint nemrégiben összeveszték s a szóváltásból dulakodás támadt, melynek sokan voltak tanúi s látták, hogy Ambrus gazdának kezében villogott a bicska. Dulakodás közben Csorba Ádám hátán két súlyos szurt sebből vérzett. Folyó hó 3-án súlyos testi sértés büntetével terhelve állott Ambrus Bálint a helybeli kir. törvényszék előtt a Kolbay Sándor elnöklésével tartott főtárgyaláson, azonban dr. Mészáros István kir. ügyész leszállította a vádat s vétség címén 14 napi fogházra ítélték Ambrust s ezt is felfüggesztették.

Igazgatóválasztmányi ülés. A Gömör- és Kishontvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmánya f. hó 5-én, azaz ma vasárnap délután 2 órakor Tornalján tartja az évi III-ik ülését, amelyen több fontos tárgy kerül napirendre.

Apaállat vizsgálat. Rozsnyón f. hó 2-án délelőtt 11 órakor tartották meg az ideit pót apaállatvizsgálatot.

Pályázat hivatali állásra. A helybeli kir. törvényszék elnöke a rozsnyói kir. járásbírósnál nyugdíjazás folytán megüresedett hivatali állásra, mely 600 kor. fizetéssel, 200 K lakpénzzel, esetleg természetbeni lakással és 100 K ruhailletményel van javalmazva, pályázatot hirdet. Pályázati kérvények a kir. törvényszék elnökéhez bezárolag május hó 8-ik napjáig adandók be.

Választókerületek beosztása. A képviselőházhoz beterjesztett választókerületi új beosztás vármegyénkre vonatkozólag lényeges változtatást nem tartalmaz. Mindössze az az említésre méltó változás történt, hogy a rimaszécsi járás helyett a feledi járás szerepel a beosztásban. Feled központtal, s a kövi kerület helyett ratkói kerület lesz. Ratkó központtal és ide osztott be Kövi község is.

Az Első Magyar Biztosító közgyűlése. Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság 1914. márczius hó 27-én tartotta évi rendes közgyűlését Csekolics Endre gróf v. b. t. tanácsos elnöke alatt. Az igazgatóság részéről Ormody Vilmos vezérigazgató terjesztette elő a jelentéseket és a javaslatokat. — Az 1913-ik üzletéről szóló jelentés mindenekelőtt kegyeltesen emlékszik meg László Zsigmond évközben elhunyt igazgatósági tagról, majd áttér a lefolyt üzlet eredményeire, melyek, dacára a válságos közgazdasági és pénzügyi viszonyoknak, a társaságnál összességükben kedvezőek voltak. Az életbiztosítási új szerzemények összege nem érthette ugyan el a társaságnál az utóbbi években megszokott igen magas színvonalat, ezt azonban a közönség pénzügyi szükségén kívül eléggé megmagyarazza a társaság Olaszországban folytatott életbiztosítási üzletének megszűnése. Ennek ellenére az életbiztosítási szerzemények összege a múlt évben is közel 94 millió koronára rugott, életbiztosítási tőkeállománya pedig 581,756.130 korona 96 fillér összegre emelkedett. Ugyancsak emelkedett a pupilláris magyar értékekben elhelyezett életbiztosítási díjtartalék, mely a múlt év zártával 170,890.563 korona 83 fillér összeget, — nemkülönb az életbiztosítási díjbevétel, mely 27,837.896 korona 83 fillér összeget tett ki. Minthogy emellett a halálozási arány is kedvező volt, az életbiztosítási üzlet 1,992.112 korona 50 fillér évi nyereséggel zárult. A tüzbiztosítási üzletben a díjbevétel szintén emelkedett és pedig 24,277.160 korona 45 fillér összegre s noha a kárarány kevésbé volt kedvező, mint az előző évben, ez az üzletág is nyereséget hozott. Némely nyereség volt ezáltal az eredmény a kellő óvatossággal folytatott jégbiztosítási üzletben is, valamint az állandóan fejlődő betörés elleni biztosítási ágban. Szállítmányi üzletét a társaság a kiélesedett verseny és ezen üzlet jövedelmezőségének hanyatlása miatt szűk keretekbe szorította. Az egyes üzletágak évi eredményeinek összesítése folytán a társaság évi bruttó nyeresége az 1913. évben 5,695.627 korona 55 fillér. Ebből az alapszabályszerű levonások után, amelyek közt a bőséges tartalékolások mellett külön figyelmet érdemel az életbiztosítottak nyereségre 771.943 korona 59 fillérnyi tekintélyes összeggel — a tiszta nyereség 3.642.167 korona 76 fillér, melyből 3,200.000 korona összeg a részvényesek osztalékára fordítatik. Így minden egész részvény 800 korona évi osztalék fog a társaság főpénztáránál már a mai naptól kezdve kifizettni. A közgyűlés elfogadta az összes javaslatokat s megadta minden irányban a múlt üzletre vonatkozó felmentést, megválasztotta Bánffy György gróf v. b. t. tanácsost a társaság alelnökévé, Berzeviczy Albert v. b. t. tanácsost, a felügyelőbizottság eddigi elnökét és Gergely Tódort, a társaságnak eddig is kinevezett szakigazgatóját az igazgatóság, Libics Adolf udvari tanácsost, a felügyelőbizottság, Cziráky József grófot és Bethlen József grófot pedig a választmány tagjaivá. A társaság mai közgyűlési határozattal tisztviselőinek nyugdíjalapját, a bruttó nyereség két százalékaival, 113.912 korona 55 fillér összeggel való növelésen felül, még külön 100.000 korona összeg adományozásával immár 4,372.213 korona 5 fillérre emelte fel. A társaság télszázados alapítványának, 500.000 korona összegnek egy évi kamatát, 20.000 koronát az 1913. évről a hazai árvízkárosultaknak juttatta s ugyancsak egyévi kamatát, 20.000 koronát az 1912. évről a budapesti Rókus-kórház sebészeti osztályának adta ki mezzothorium beszerzésére. Mindezekon felül a társaság évi nyereségéből még 28.478 korona 14 fillér összeget fordított egyéb közhasznú és jótékony célokra. Végül Friedman Béla, a közgyűlés háláját és elismerését fejezi ki az elért fényes eredményért a vezetőségnek, különösen ormody Ormody Vilmos főrend, vezérigazgatónak, mire a közgyűlés véget ért.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Id. F. I. Elvezetett olvastuk k sorait. Pompásan emlékszik mindenre! — Mihelyt helyünk lesz, sorát ejtjük a multkor küldöttnek: örömmel vennénk, ha alka milag tovább fűzné az érdekes közlést, melyet itt mindig szívesen olvasunk mindenki. Szívvelyes üdv!

F. G. Bodolló. A beküldött vers nekünk is tetszik. Legközelebb közölni fogjuk.

Eladó ház.

Rimaszombatban Rákóczy-utca 22. számú kétemeletes ház — **a régi gimnázium épülete, jelenleg a nyomorék gyermekek otthona** — eladó. — Venni szándékozók tudakozódás czéljából forduljanak a **Fehér-Kereszt Egyesület** **Elnökségéhez.** 1—*

Szakképzett gépész

ajánlkozik **cséplő- és más egyéb gépeknek** alapos javítása és helyrehozatalára; nemkülönb az aratási időszakban mindenféle **cséplést is elvállal.** — Szíves megkereséseket kér: **Kovács Lajos** czimre **Heő-Csaba** (Borsod megye) intézni. 1—2

Hámos Árpád kertészetében

Tornalján igen szép **rózsaoftványok**

vannak eladók, darabja 80 fillértől
1 korona árban.

Kiadó lakások.

Rózsa-utca 12. sz. alatti házban **két lakás, az egyik az emeleten:** 3 szoba, konyha, kamara, pincze, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel, a másik **a földszinten:** szintén 3 szoba, konyha, kamara, pincze, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel **f. évi május hó elsejétől** bérbe **kiadó.** — Bérelni szándékozók értekezhetnek bármikor az ugyanott lakó **tulajdonossal.** 2—*

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a T. vevőközönséget, hogy özv. Enyedi Miksánéval házasságot kötöttem s **óra-, ékszer-, kerékpár- és varrógép-üzleteink** mint eddig, továbbra is fennmaradnak

Valaszky Rezső

néven. — Fizetések s mindennemű levelezés fenti névre küldendők. — Előre is biztosíthatom a t. vevőközönséget pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról. Minden igyekezettel oda fogok hatni, hogy a t. vevőközönség nagybecsű bizalmát és jóakarátát a jövőben is kiérdemeljem.

Rimaszombat, 1914. márczius hó.

Kiváló tisztelettel:

VALASZKY REZSŐ

órás és ékszerész.

Főüzlet: **Rimaszombat, Hungária épület.**

Fióküzletek:

Füleken, Főtér, Vigadóval szemben.
Rimaszombatban, Deák Ferencz-utca 20.
Tornalján, Fehérlő szállóval szemben. —

Földből kiasott vagy
másként előkerült :-:

őskori tárgyakat

vesz vagy görög, római stb.
érmekkel becserél:

Dr. Horváth, Vereskő (Gömörm.)

Kiadó lakás.

Losonczy-utca 53. szám alatt egy kerti lakás, mely áll két szoba, előszoba s a hozzátartozó mellékhelyiségekből, **május hó 1-étől** bérbbe kiadó. — Értekezni lehet a tulajdonos: **Özv. Király Ferencz-nével. 1—2**

Kiadó üzlethelyiség.

Deák Ferencz-utca 22. szám a. egy üzlethelyiség hozzátartozó lakással együtt kiadó. — Értekezhetni lehet: **ZSUFFA KÁLMÁN** tulajdonossal.

Két lakás kiadó.

A **Losonczy-utca 13. szám alatt** két lakás **május 1-ére** kiadó. — Az egyik lakás **3 szoba**, konyha, kamara és mellékhelyiségekből, a másik **2 szoba**, konyha, kamara és mellékhelyiségekből áll. Az egyik lakás **azonnal is** kiadó. — Értekezhetni lehet ugyanott: **Tokár István** tulajdonossal. 4—*

Eladó ház.

A vármegye-háza szomszédságában egy kényelmes **úri ház** szabad kézből eladó. — Bővebb felvilágosítás **lapunk kiadóhivatalában** nyerhető.

Kiadó lakás és bolt.

Az **Andrássy-ut 1-ső számú** házban egy szép három szobás lakás **május 1-től** bérbbe vehető, **egy bolthelyiség** pedig azonnal. — Értekezhetni bármikor lehet ugyanott az emeleten lakó

Andrási László fényképésszel.

Eladó Rimaszombatban, a Deák Ferencz utcában levő tizenhét éves fennállású jó forgalmu

mészáros és hentes-üzlet

lakással és minden mellékhelyiségekkel együtt azonnal bérbbe kiadó, esetleg örök áron is eladó.

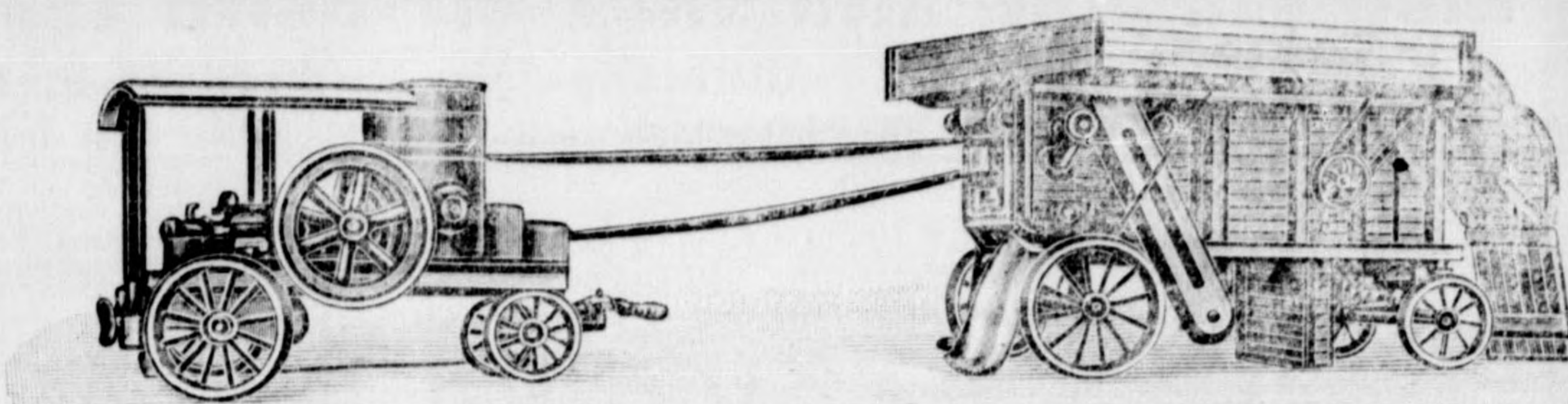
Értekezhetni lehet ugyanott a tulajdonos:

Szabó Istvánnéval.

Báró Luzénszky Henrik örökösei osgyáni gőztéglagyárában legelsőrendű

fali-tégla

jutányos árban állandóan kapható. **Minták:** a gömörmezei gazd. egyesület áru szövetkezetében, valamint Braun Zsigmond és Zedner Bernát és Fia urak üzletében Rimaszombat megtekinthetők. 5—6

A Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank Részvény-Társaság Gépgyára Rimaszombatban

ajánlja: a T. érdekelt közönségnek **ujjonnan szerkesztett és megbízható munkaképességű benzin és nyersolaj motorait**, esetleg **eredeti „Hoffer”-féle cséplőszekrényekkel felszerelve, szalmakazalozóit, szőlőpréseit** és kisebb **gazdasági gépeit.** — **Elvállalunk öntödénkben** a legpontosabb kivitelben **bármiféle vas- és fémöntvényeknek** az elkészítését. **Henger rovátkolást. Malom berendezések** és felszerelések elkészítését. — A T. gazdaközönség és géptulajdonosok felkéréretnek, hogy javításra szoruló gépeiket gyártelepünkre már most küldjék be, mivel azok ez idő szerint előnyösebb árban és czélszerűbben eszközölhetők, mint közvetlen az aratási időszak előtt. — Teljesen kijavított, használt cséplőkészletek előnyös árban kaphatók és becserélhetők. 3—8

Hirdetmény.

1711—1914. urb. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a magyar államvasutaknak **Feled község határában** fekvő és a bemutatott tervrajzban és kisajátítási összeírásban megjelölt

1. a feledi 14. sz. jtkvben foglalt és az ifj. Imreze János és Polos Mihály tulajdonát képező 307/a—2. hrsz. ingatlan részletből 2 négyszögöltre,

2. a feledi 78. sz. jtkvben foglalt s a Gyuniska Zsuzsanna Feledi Andrásné tulajdonát képező 307/a. hrsz. birtokrészletből 12 négyszögöltre,

3. a feledi 111. sz. jtkvben foglalt Kovács Babus Pál és a felesége Czikora Erzsébet tulajdonát képező 306 d-3-1. hrsz. birtokrészletből 9 négyszögöltre,

4. a feledi 110. sz. jtkvben foglalt s az id. Kosik János és Kovács György tulajdonát képező 306/d-2. hrsz. birtokrészletből 5 négyszögöltre,

5. a feledi 109. sz. jtkvben foglalt, a Kosik Pál, ifju Kosik János, Feledi József és felesége Együd Apollónia tulajdonát képező 306/d-1. hrsz. birtokrészletből 6 négyszögöltre,

6. a feledi 101. sz. jtkvben foglalt s a Czikora Ambrus és kiskoru Czikora Ambrus tulajdonát képező 306/c. hrsz. birtokrészletből 16 négyszögöltre,

7. a feledi 100. sz. jtkvben foglalt s a Czikora Ambrus és kiskoru Czikora Ambrus tulajdonát képező 306/b. hrsz. birtokrészletből 17 négyszögöltre,

8. a feledi 105. sz. jtkvben foglalt és Kovács Babus Pál, Együd Mihály, Együd György és Együd János, valamint Együd István és a felesége Kamogya Borbála tulajdonát képező 305/b. hrsz. birtokrészletből 35 négyszögöltre,

9. a feledi 104. sz. jtkvben foglalt és a Kovács Pál és Kovács István kiskoruak tulajdonát képező 308/a-1. hrsz. ingatlan részletből 27 négyszögöltre,

10. a feledi 117. sz. jtkvben foglalt és a Kovács Zsuzsanna Babus és az ifju Kovács János Babus tulajdonát képező 305/a-3. hrsz. birtokrészletből 9 négyszögöltre,

11. a feledi 27. sz. jtkvben foglalt és a Polos István, Polos Istvánné Pálkovács Juliánna, Kovács István és Gál Juliánna, Boholy István és felesége Barta Terézia tulajdonát képező 304/a. hrsz. birtokrészletből 36 négyszögöltre,

12. a feledi 80. sz. jtkvben foglalt Polos Istvánné Pálkovács Juliánna, id. Polos János, ifj. Polos János, Szegedi Gyula, Polos Jánosné, Kovács Babus Juliánna tulajdonát képező 303/a-1. hrsz. birtokrészletből 73 négyszögöltre,

13. a feledi 126. sz. jtkvben foglalt s a Feledi István, Magdolna, Zsuzsanna, András, Mihály, a Gömörmezei Kereskedelmi Bank és Torma Istvánné sz. Feledi Juliánna tulajdonát képező 302. hrsz. birtokrészletből 36 négyszögöltre,

14. a feledi 72. sz. jtkvből a feledi 127. sz. jtkvbe bejegyzett és a Czikora András, Polos János és Polos István tulajdonát képező 301. hrsz. birtokrészletből 35 négyszögöltre,

15. a feledi 37. sz. jtkvben foglalt és a Czikora Mihály, Borza Lajos és a felesége Együd Juliánna, Czikora Terézia, Feledi Andrásné, Czikora János, Czikora Lidia és Czikora Mihály kiskoruak tulajdonát képező 199. hrsz. birtokrészletből 17 négyszögöltre,

16. a feledi 12. sz. jtkvben foglalt s a Czikora István, Czikora Ambrus, a felesége Együd Zsuzsanna, Czikora Terézia, Feledi Andrásné, Czikora János, Czikora Lidia és kiskoru Czikora Mihály tulajdonát képező 300/a. hrsz. birtokrészletből 18 négyszögöltre,

17. a feledi 28. sz. jtkvben foglalt s Torma Istvánné szül. Imreze Zsuzsanna tulajdonát képező 298/a. hrsz. ingatlan részletből 17 négyszögöltre,

18. a feledi 29. sz. jtkvben foglalt s a B. Kosik István és a B. Kosik Istvánné Együd Zsuzsanna tulajdonát képező 298/b. hrsz. birtokrészletből 16 négyszögöltre,

19. a feledi 241. sz. jtkvben foglalt s az Együd István, Mihály, György, János és Polos Gyula tulajdonát képező 297/a. hrsz. birtokrészletből 15 négyszögöltre,

20. a feledi 65. sz. jtkvben a Czikora András és Polos Gyula tulajdonát képező 295. hrsz. birtokrészletből 33 négyszögöltre,

21. a feledi 170. sz. jtkvben foglalt és a Polos János, kinek felesége Babus Juliánna és ifj. Polos János, kinek felesége Feledi Zsuzsanna tulajdonát képező 294/4. hrsz. birtokrészletből 33 négyszögöltre,

22. a feledi 228. sz. jtkvben foglalt s az Osváth Dániel tulajdonát képező 294/1, 294/2, és 294/3. hrsz. birtokrészletből 43 négyszögöltre,

23. a feledi 18. sz. jtkvben foglalt és az Együd Pál, Együd István, Farkas Lászlóné, Együd Juliánna, Együd László és Együd Sándor kiskoru tulajdonát képező 296. hrsz. birtokrészletből 9 négyszögöltre,

24. a feledi 79. sz. jtkvben foglalt a Polos Gyula, Torma Istvánné Imreze Zsuzsanna, Plauka György, Nagy Miklósné szül. Együd Juliánna, Özv. Polos Györgyné szül. Boza Mária tulajdonát képező 293. hrsz. birtokrészletből 38 négyszögöltre,

25. a feledi 183. sz. jtkvben foglalt s a Torma János, kinek felesége Szőke Mária tulajdonát képező 292/3. hrsz. birtokrészletből 16 négyszögöltre,

26. a feledi 182. sz. jtkvben foglalt s a Torma József, kinek felesége Bodnár Zsuzsanna, tulajdonát képező 292/2. hrsz. birtokrészletből 12 négyszögöltre,

27. a feledi 184. sz. jtkvben foglalt s Bacsó István kk. tulajdonát képező 292/1. hrsz. birtokrészletből 15 négyszögöltre,

28. a feledi 200. sz. jtkvben foglalt s a Huszti István és Huszti Károlynak, kinek felesége Együd Juliánna, tulajdonát képező 291. hrsz. birtokrészletből 17 négyszögöltre,

29. a feledi 199. sz. jtkvben foglalt és a Torma János, kinek felesége Hegedüs Rozália, tulajdonát képező 290/1. hrsz. birtokrészletből 123 négyszögöltre,

30. a feledi 198. sz. jtkvben foglalt s az ifj. Torma István, kinek felesége Feledi Juliánna, tulajdonát képező 289/2. hrsz. birtokrészletből 132 négyszögöltre,

31. a feledi 197. sz. jtkvben foglalt s a Torma Mihály, kinek felesége Kormos Zsuzsanna, tulajdonát képező 289/1. hrsz. birtokrészletből 132 négyszögöltre,

32. a feledi 21. sz. jtkvben foglalt Özv. Makray Józsefné szül. Fernet Kl. entina, Özv. Spengel Sándorné szül. Fernet Anna, Fernet Erzsébet és Fernet Gyula tulajdonát képező 287/a. hrsz. ingatlantól 387 négyszögöltre,

33. a feledi 25. sz. jtkvben foglalt és a Fejes Ferencz, ifj. Kiss Antal, András és Sinkó Ignác tulajdonát képező 286. hrsz. birtokrészletből 404 négyszögöltre,

34. a feledi 58. sz. jtkvben foglalt s Czibur Pál és Czibur Mária Kossuth Józsefné tulajdonát képező 273. hrsz. ingatlanból 700 négyszögöltre,

35. a feledi 42. sz. jtkvben foglalt s a Czibur Pál és Czibur Mária Kossuth Józsefné tulajdonát képező 274. hrsz. ingatlantól 1250 négyszögöltre,

36. a feledi 43. sz. jtkvben foglalt és a kiskoru Szabó Mária és Szabó Erzsébet tulajdonát képező 275. hrsz. ingatlantól 47 négyszögöl területre nézve a kisajátítási eljárás megkezdésére határidőtől **1914. évi április hó 22. napjának délelőtti 9 órája Feled községbe** a helyszíne, a község-házához tüzetik ki, a mely határidőre az összes érdekeltek oly figyelmeztetéssel idézettek meg, hogy elmaradásuk a kártalanítás feletti érdemleges határozat hozatalát nem fogja gátolni.

Kelt Rimaszombatban, a kir. törvényszéknél, 1914. évi márczius hó 21-én.

Kiadta: **Kolbay**, s. k. elnök. **Gazda**, s. k. előadó.

1—3

Eladó új ház Feleden.

Négy szoba, konyha, éléskamara, pincze, három marhára való istálló, mindentéle mellékhelyiségek, nagy kert **Feleden** szabad kézből eladó. Értekezni lehet: **a feledi postahivatalnál. 3—3**

Első magyar általános biztosító társaság, Budapesten.

I. Tűz-, szállítvány-, jég- és betörés-biztosítási üzlet.

Ötvenhatodik évi zárszámla 1913. január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK.

KIADÁSOK.		korona		fill.		korona		fill.		korona		fill.	
I. Tűzbiztosítás.													
Kifizetett károk és költségek	12.550.840-93												
levonva viszontbiztosítási károk és költségek	5.776.540-80	6.774.300	13							12.116.540	77		
Függőben maradt károk tartaléka		887.661											
Szerzési költségek a viszontbizt. rész utáni bevétel levonásával		1.126.170	44										
Jövedelmi adó és bélyegilletékek		391.239	35										
Postabérek		164.181	77										
A tűzbiztosítási üzletet terhelő igazgatási költségek		1.792.558	08										
Behajthatatlan követelések leírása		14.157	02										
A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megterhelés nélkül		12.188.426	87	23.338.698	66					711.868	95	25.016.836	59
II. Szállítványbiztosítás.													
Kifizetett károk és költségek	934.090-98												
levonva viszontbiztosítási károk és költségek	850.350-78	88.740	20							100.000			
Függőben maradt károk tartaléka		85.783	84										
Szerzési és igazg. költségek a viszontb. rész utáni bevétel levon.		24.234	31										
A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megterhelés nélkül		100.000		296.758	35					106.820	87	288.545	75
III. Jégbiztosítás.													
Kifizetett károk és költségek	2.622.463-63												
levonva viszontbiztosított károk és költségek	1.561.481-85	1.609.981	78										
Függőben maradt károk tartaléka		24.754	38										
Szerzési és igazg. költségek a viszontb. rész utáni bevétel levon.		343.689	34										
Bélyegilletékek		56.418	29										
Behajthatatlan követelések leírása		16.389	63										
A folyó évben lejárt több éves jégbiztosítások esedékes tart.		75.708	08										
A következő évek készpénz-díjtartaléka		792.059	36	2.369.400	86								
IV. Betörésbiztosítás.													
Kifizetett károk és költségek	59.897-96												
levonva viszontbiztosított károk és költségek	26.634-87	33.272	49										
Függőben maradt károk tartaléka		15.551	63										
Szerzési és igazg. költségek a viszontb. rész utáni bevétel levon.		93.425	91										
A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megterhelés nélkül		460.000		602.250	03								
V. Egyéb bevételek.													
Szelvény-, takarékp., váltó- és egyéb kamatok, valamint árfolyamnyereség idegen pénznemek után										1.742.523	86		
Társasági házak tiszta jövedelme										123.621	91	1.866.145	77
1913. évi nyereség =				3.703.515	05							30.307.622	95

Mérlegszámla 1913. december 31-én.

TEHER.

VAGYON.		korona		fill.		korona		fill.	
Értékpapírok és pénztárazatoknál elhelyezett tőkék:									
központi pénzkészlet		184.378	07						
külön kimutatás szerint		33.255.578	36						
Tisztviselők és szolgák nyugdíjalapjának értékei:									
2.610.000 kor. Kisbirtokosok országos földhitelezete 5% os záloglevél	98	2.557.800							
45 drb Posti hazai első takarékpénztár részvény	17.000	765.000							
Átmeneti kamatok		67.751							
„Ormódi Ormody Amélie alapítványa” értékei:		46.931	50						
50.600 kor. Kisbirtokosok országos földhitelezete 4% os záloglevél	92	46.552							
Átmeneti kamatok		379.50							
Első magyar általános biztosító társaság „Tűzoltók segélyalapja” értékei, letétben a m. kir. Állampénztárban		65.760	21						
Átmeneti kamatok		455.433	96						
Leszámított váltók		1.074.714	28						
Társasági házak		43.472	17						
Különféle adósk:		3.437.146	02						
a) Pénzkészlet és maradványok a képviselőségeknél		1.044.619	01						
b) Maradványok idegen biztosító intézeteknél									
Életbiztosítási osztály folyószámlán 1913. évi nyereség:		47.299.903	58						
Részvényalapítók, teljesen befizetett 3000 egész részvény a 2000 korona és teljesen befizetett 2000 fél részvény a 1000 korona									
Nyereménytartalék								8.000.000	
Külön tartalék								8.000.000	
Jégbiztosítási külön tartalék								3.609.070	54
Készpénztartalék a viszontbiztosított rész levonása után és minden megterhelés nélkül:								2.000.000	
a) tűzbiztosítások után								12.188.426	87
b) szállítványbiztosítások után								100.000	
c) jégbiztosítások után								792.059	36
d) betörésbiztosítások után								460.000	
Függő károk tartaléka:									
a) tűzbiztosítások után								887.661	
b) szállítványbiztosítások után								85.783	84
c) jégbiztosítások után								24.754	38
d) betörésbiztosítások után								15.551	63
Különféle hitelezők:									
Előbbi évekről eddig fel nem vett osztalékok								1.014.750	85
Tisztviselők és szolgák nyugdíjalapja								1.008.652	44
Különféle alapok:								17.225	
a) Első magyar általános biztosító társaság „Félszázados alap”								8.885.277	40
b) Első magyar általános biztosító társaság „Lévy-alap”									
c) Első magyar általános biztosító társaság „Ezredéves alapítvány”									
d) Ormody Vilmos-alap									
e) Ormódi Ormody Amélie alapítványa									
f) Első magyar általános biztosító társaság „Tűzoltók segély-alapja”									
Életbiztosítási osztály folyószámlán 1913. évi nyereség								1.016.882	71
Az ideál hozzájárulásokkal 4.521.801 kor. 05 fillőrré emelkedett.								2.010.043	38
A matematikai mérlegben szereplő külön alappal, valamint az ideál hozzájárulással 4.372.213 kor. 05 fillőrré emelkedett.								3.703.515	05
47.299.903								47.299.903	58

II. Életbiztosítási üzlet.

Ötvenegyedik évi zárszámla 1913. január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK.

KIADÁSOK.		korona		fill.		korona		fill.	
Visszaváltott kötvényekért									
Halálesetek után kifizetett kárösszeg				4.630.943	25				
Lejárt kiházasítási tőkékért				5.639.167	76				
Kiházasít. biztosításoknál haláleset követk. díjvisszatérítés				5.547.373	79				
Függőben levő károk és díjvisszatérítések tartaléka				99.313	82				
Függőben levő kiházasítási tőkék tartaléka		691.755	04						
Évjáradékokért		528.832	25	1.231.797	29				
Bélyegékekért				5.937	51				
Irodai bér, postadíjak, nyomtatványok, uti- és egyéb költs.				508.944	60				
Tiszti fizetések				1.590.799	99				
Adóért				333.090	96				
Orvosi díjakért				96.282	41				
Szerzési és díjbehajtási költségek				189.422	18				
Behajthatatlan tartozások leírása				1.835.344	59				
Kiszorult biztosítások tartaléka				32.008	63				
Díjtartalék az év végén				4.000					
1913. évi nyereség				170.800,53	83				
				1.992.112	50				
195.254.737				195.254.737	11				
VAGYON.									
Értékpapírok és pénztárazatoknál elhelyezett tőkék				143.366.497	57				
külön kimutatás szerint									
Tulélési csoportok értékpapirjai:									
80.600 kor. n. é. magyar kir. 4% os koronajáradék	8250	66.600							
11.600 kor. n. é. M. földhitelez. 4% kor. zálogp.	64	9.714							
átmeneti kamatok		609,24							
Átmeneti kamatok				76.973	34				
Jelzálog-kölcsönök				1.291.771	50				
Kötvény-kölcsönök				433.890					
A központ tartozása folyószámlán				23.751,94					
Vezér- és főgynökségek és mások tartozásai				2.010,043	36				
				5.571.994	93				
176.445.764				176.445.764	79				
Díjtartalék									
levonva a viszontbiztosítási díjtartalék				176.754.878	kor. 70 fill.			170.890.563	83
Biztosítási alap								1.244.680	34
Kiházasítási tőkék nyereséve								89.824	41
Függőben levő károk és díjvisszatérítések tartaléka								692.755	04
Függőben levő kiházasítási tőkék tartaléka								528.832	25
Tulélési csoportok számlája								76.690	03
Előre fizetett díjak								45.291	54
Fel nem vett nyeresemények 1912. évről								70	96
Kiszorult biztosítások tartaléka								4.000	
Viszontbiztosító intézetek és mások követelése								100.939	89
1913. évi nyereség								1.992.112	50
176.445.764				176.445.764	79				

Értékpapírok és pénztárazatoknál elhelyezett tőkék:

Az elemi ágazatok mérlege szerint	K	33.255.578	36
Az életbiztosítási ágazat mérlege szerint	K	143.663.977	57
Összesen	K	176.922.075-93	

a) Értékpapírok:

Záloglevelek	K	126.211.804	
Községi kötvények	K	2.819.37	
Járadékok és államilag biztosított vasuti kötvények	K	15.593.405	62
Különféle értékpapírok	K	4.457.410	
	K	149.090.997	62

b) Pénztárazatoknál elhelyezett tőkék:

	K	27.541.084</
--	---	--------------